

**CONVENANT
VEILIG UITGAAN
BINNENSTAD UTRECHT
PROCESEVALUATIE**

**CONVENANT
VEILIG UITGAAN
BINNENSTAD UTRECHT**

PROCESEVALUATIE

J. Snippe, M. Hoorn, B. Bieleman

© INTRAVAL

Groningen-Rotterdam

4. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Voor deze procesevaluatie zijn naast het bestuderen van relevante stukken tevens met alle betrokkenen gesprekken gevoerd. De doelstelling van het convenant - iedere partner maakt zich op eigen wijze sterk voor een veilig uitgaansklimaat en daarmee wordt overlast en geweld als gevolg van het uitgaansleven beperkt - is voor wat betreft het nakomen van de in het convenant vastgelegde afspraken grotendeels gehaald. Over het gezamenlijke effect van alle uitgevoerde maatregelen kunnen echter geen harde uitspraken worden gedaan. Inzicht in ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in het uitgaansgebied ontbreken, mede doordat voor de invoering van het convenant geen nulmeting is verricht. Een cijfermatig kwantitatief inzicht in de ontwikkelingen op het gebied van veiligheid en leefbaarheid in de binnenstad van Utrecht is overigens geen onderdeel van dit onderzoek.

Inspanningen

Alle convenantpartners hebben zich in de convenantperiode ingespannen de afgesproken maatregelen uit te voeren. Voor de meeste maatregelen geldt dat deze zijn uitgevoerd conform de afspraken in het convenant. Hoewel niet alle partners van mening zijn dat de afspraken die voor Veilig Uitgaan worden gemaakt in een convenant behoeven te worden vastgelegd zijn alle betrokkenen tevreden over de intensieve samenwerking die de afgelopen jaren is ontstaan. Het feit dat zij informatie uitwisselen, elkaar regelmatig spreken en elkaar ook buiten de reguliere overleggen weten te vinden als dat nodig is, wordt als een positief uitvloeisel van het convenant gezien en door alle betrokkenen als een belangrijke meerwaarde beschouwd.

Overlast en geweld

Uit de gesprekken blijkt verder dat betrokkenen van mening zijn dat in de binnenstad van Utrecht minder vermogensmisdrijven (diefstallen en inbraken) worden gepleegd. De geweldsmisdrijven, met name openlijk geweld en mishandeling, zijn echter niet afgenomen, maar zouden zijn gestabiliseerd. Betrokkenen baseren zich hierbij vooral op de door de politie geregistreerde criminaliteit. Hierbij zijn wel enkele kanttekeningen te plaatsen. Door de aanwezigheid van camera's in combinatie met politieagenten van het Uitgaan Interventie Team die op de uitgaansavonden op straat rondlopen, worden meer misdrijven, met name geweldsmisdrijven, gesignaleerd. Het aantal aangiften en aanhoudingen is hierdoor gestegen. Deze stijging hoeft niet alleen het gevolg te zijn van uitgaansgeweld. Ook de aanpak van veelplegers en huiselijk geweld waarbij slachtoffers vaker dan voorheen aangifte doen, heeft tot een toename van aangiften en aanhoudingen in de binnenstad geleid.

Deurbeleid

Verder blijkt het onderlinge vertrouwen door de intensieve samenwerking tussen de convenantpartners te zijn gegroeid. Dit heeft onder meer geleid tot een deurbeleid voor de horeca. Van de in totaal 33 horecabedrijven met portier participeert momenteel een derde (elf bedrijven) in dit beleid. Eind februari 2006 is over geen van deze horecabedrijven een officiële klacht ontvangen door het Panel deurbeleid. Voor een geloofwaardiger deurbeleid is het van belang dat de participatiegraad onder horecabedrijven verder toeneemt. De convenantpartners, met name Koninklijk Horeca Nederland, zullen zich meer moeten inspannen om de overige horecaondernemers te overreden mee te doen aan dit voor bezoekers en ondernemers in het uitgaansleven van Utrecht belangrijke initiatief. Een helder deurbeleid kan conflicten aan de deur voorkomen en daarmee vormen van uitgaansgeweld binnen de horecazaak en in de openbare ruimte terugdringen. De omvang

van de discriminatie is mede door het ontbreken van concrete klachten bij het Panel deurbeleid onbekend. Het gebrek aan klachten wordt door betrokkenen mede geweten aan de relatief hoge drempel doordat klachten schriftelijk binnen vijf werkdagen moeten worden ingediend. Daarnaast kan alleen over aangesloten horecabedrijven een klacht worden ingediend. Dit gaat zoals gezegd om een derde van alle bedrijven met een portier. Ook bij de politie worden maar enkele klachten per jaar ingediend.

Toekomst

Volgens de betrokkenen spannen alle partners zich voldoende in, is de vermogens-criminaliteit en overlast gedaald, en is het geweld gestabiliseerd. De komende periode zal volgens de partners met name moeten worden ingezet op het verder terugdringen van het geweld. De politie is in 2005 veelvuldig met geweld tegen de politie geconfronteerd. Bij het handhaven van een correctieve maatregel, bijvoorbeeld het wildplassen waarop een relatief forse boete staat, keren de wildplasser en vrienden zich als één man tegen de agenten. Met het aanpakken van deze vormen van uitgaansgeweld heeft de politie reeds een begin gemaakt. Er is een plan opgesteld met maatregelen om dit geweld terug te dringen. Ook de partners zouden hieraan een bijdrage kunnen leveren. Zo zouden de horecabedrijven stringenter kunnen controleren op het bezit van drugs en wapens. In de horecagelegenheden die meedoen aan het deurbeleid zijn wapen- en drugsboxen geplaatst. Hiervan wordt overigens weinig gebruik gemaakt. Er zijn nauwelijks wapens of drugs door de portiers aangetroffen en in de box gedeponneerd.

Ook controles op het schenkgedrag leveren weinig resultaten op. De handhaving is volgens de politie lastig. Bezoekers drinken vaker en langer in dan voorheen en arriveren vaak al aangeschoten in horecagelegenheden. Voor het horecapersoneel is de staat van dronkenschap echter vaak lastig vast te stellen. De horeca geeft aan open te staan voor tips van de afdeling Bijzondere Wetten van de politie hieromtrent.

De gemeente Utrecht neemt in 2007 het vergunningenbeheer over van de politie. Na de overname van het vergunningenbeheer zal de gemeente volgens de politie veel aandacht moeten besteden aan de handhaving om het bestaande niveau te kunnen continueren.

Aanbevelingen

De samenwerking wordt door alle convenantpartners als positief ervaren. Door de goede samenwerking zijn de afgesproken maatregelen ook grotendeels uitgevoerd. Na 2007 hoeft de samenwerking echter niet perse in de vorm van een convenant te worden voortgezet. De goede contacten die zijn ontstaan kunnen ook worden gebruikt om gezamenlijk nieuwe thema's op te pakken, bijvoorbeeld de Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan. Dit is een hulpmiddel voor initiatieven op het gebied van veilig uitgaan, waarbij aandacht is voor zowel de samenwerking als de maatregelen. Tijdens de uitwerking hiervan kunnen afspraken worden gemaakt en op schrift worden gesteld. Met dezelfde frequentie als voorheen kan vervolgens de voortgang worden besproken.

Als thema voor de hernieuwde samenwerking kan gekozen worden voor de preventie van geweld. Indien het incidentele geweld waarvan in de binnenstad Utrecht sprake is verder kan worden teruggedrongen zal dit tevens een positieve uitstraling hebben op de bewoners en het uitgaanspubliek. Bekend is dat geweldsincidenten en onveiligheidsgevoelens nauw met elkaar samenhangen. De politie is reeds gestart met het terugdringen van geweld dat tegen de politie is gericht en zich met name voordoet bij het bekeuren van wildplassers. Daarnaast zullen overige determinanten van geweld moeten worden aangepakt. Belangrijke determinanten van geweld zijn het gebruik van drugs en het overmatig gebruik van alcohol. Vooral de combinatie van drugs- en alcoholgebruik kan tot geweld leiden. Naast repressie, opsporen en aanhouden van dealers en handhaven van schenkgedrag horeca, zal de aanpak

uit preventieve activiteiten moeten bestaan. De bestaande afspraken die zijn gericht op alcoholmatiging, zoals terughoudend omgaan van de horeca met kortingsacties, moeten worden geprolongeerd. Verder kunnen tussen horecaondernemers en medewerkers van de afdeling Bijzondere Wetten van de politie afspraken worden gemaakt over het schenkgedrag. Aanbevolen wordt bij de preventie van alcohol- en drugsgebruik ook gebruik te maken van de kennis en ervaring van het team preventie van Centrum Maliebaan.

Het onderbrengen van het vergunningenbeheer bij de gemeente is een geschikt moment om de mogelijkheden na te gaan van de wet Bevordering integriteitbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) bij het verstrekken van de exploitatievergunningen. Bibob geeft gemeenten sinds 1 juni 2003 de mogelijkheid personen of bedrijven een vergunning te weigeren na screening van criminele en financiële antecedenten. Daarmee kan worden voorkomen dat vergunningen worden verleend aan ondernemers die vergunningen misbruiken voor het plegen of faciliteren van strafbare feiten. Dergelijke ondernemers kunnen een risico zijn bij het behouden en verder versterken van het uitgaansklimaat in de binnenstad.

Het deurbeleid van de horecagelegenheden in de binnenstad van Utrecht wordt apart geëvalueerd. Aanbevolen wordt de resultaten van deze evaluatie met de partners te bespreken en na te gaan of de evaluatie aanleiding geeft aanvullende maatregelen of afspraken te maken.

Uit deze procesevaluatie blijkt dat de partners behoefte hebben aan informatie over de voortgang van de gemaakte afspraken en reeds lopende maatregelen en de resultaten die hiermee worden bereikt. Aanbevolen wordt dat de gemeente de partners hierover tijdens de reguliere overleggen bondig informeert, bij voorkeur schriftelijk. Bij goede resultaten bevordert dit het enthousiasme. Bovendien kan bij de uitvoering de voortgang worden gevolgd en komen knelpunten zo snel in beeld. Resultaten van nieuwe initiatieven en afspraken kunnen hieraan te zijner tijd worden toegevoegd.